

Scenariusz lekcji wychowania fizycznego

Temat lekcji: Wiem, co jem – piramida żywienia i aktywności fizycznej.

Cel lekcji: Wdrażanie do zdrowego stylu życia.

Cele operacyjne:

UCZEŃ:

1. definiuje piramidę żywienia,
2. wymienia elementy piramidy żywienia,
3. charakteryzuje zdrowe odżywianie,
4. wskazuje niezdrowe produkty, których spożywanie prowadzi do powstawania chorób cywilizacyjnych,
5. planuje zdrowy, dzienny jadłospis.

Odbiorcy: uczniowie klas IV-VIII

Metody:

- burza mózgów
- prezentacja filmów
- dyskusja moderowana przez nauczyciela

Sposób prowadzenia zajęć:

Zajęcia mogą odbywać się na platformie edukacyjnej lub stacjonarnie.

Czas trwania: 2 godz. lekcyjne lub 3 zdalne (materiał dzielimy na dwie lub trzy części)

Przebieg zajęć:

1. Powitanie i sprawdzenie obecności.
2. Wprowadzenie do tematu – burza mózgów:

Co rozumiecie pod pojęciem zdrowego odżywiania?

Sposób odżywiania, polegający na przyjmowaniu substancji korzystnych dla zdrowia w celu zapewnienia lub poprawy zdrowia. Istotne jest zmniejszenie ryzyka wystąpienia chorób, takich jak: nowotwory, choroby serca.

Zdrowa dieta polega na przyjmowaniu odpowiednich ilości niezbędnych składników odżywczych i wody.

Składniki pokarmowe mogą być dostarczane w postaci różnych produktów, dlatego wiele sposobów odżywiania i diet może być uznane za zdrowe.

Prezentacja filmiku – krótka moderowana dyskusja dotycząca filmu.

<https://www.youtube.com/watch?v=TB2SVoBsGsk> „Nie serwuj sobie choroby”

Piramida żywienia

Co to jest Piramida Żywienia?

Piramida Żywienia jest ilustracją przedstawiającą zalecany przez specjalistów sposób odżywiania. Na jednym obrazku streszcza najważniejsze zasady komponowania codziennego jadłospisu.

Kto jest twórcą Piramidy Żywienia?

W Polsce Piramida Żywienia jest publikowana przez Instytut Żywności i Żywienia w Warszawie.

Na czym polega Piramida Żywienia?

Piramida w swojej podstawie zawiera aktywności oraz żywność, która jest podstawą zdrowego stylu życia i warto zwiększać ich udział na swoim talerzu. Czym wyższy szczebel piramidy – tym zalecana ilość żywności jest mniejsza.

<https://dietetycy.org.pl/piramida-zywienia-dzieci-i-mlodziezy/>

Na ekranie udostępniamy poniższą ilustrację piramidy i po kolei analizujemy jej elementy angażując uczniów do dyskusji.

Spożywanie zalecanych w piramidzie produktów spożywczych w odpowiednich ilościach i proporcjach oraz codzienna aktywność fizyczna i inne elementy stylu życia są kluczem do zdrowia, prawidłowego rozwoju i dobrych wyników w nauce.

Aktywność fizyczna

Jak zauważyliście, nie bez powodu u podstawy piramidy znajduje się aktywność fizyczna – rozumiana nie tylko jako typowy sport, ale także: chodzenie po schodach, spacer, nordic walking etc. Według IŻŻ codziennie na aktywność fizyczną powinniśmy poświęcić przynajmniej 30-45 minut.

Podstawa diety

Produkty u podstawy powinny być spożywane częściej i w większej ilości; czym wyżej, tym spożycie powinno być rzadsze. Co ważne: są to zalecenia dla osób zdrowych. Niektóre schorzenia mogą wymagać indywidualnej diety.

Owoce i warzywa

Ogólnie rekomenduje się spożycie 4-5 posiłków w regularnych odstępach czasu. Jak łatwo zauważyć, podstawą diety są warzywa i owoce – w praktyce powinny one stanowić aż połowę tego, co jemy. Istotne są też proporcje, bo 3/4 powinny stanowić warzywa, mniej zaś owoce.

Produkty zbożowe

Na wyższym szczeblu znajdują się produkty zbożowe – co istotne: rekomenduje się spożycie produktów pełnoziarnistych, bo to one są zdrowszym wariantem.

Nabiał

Dalej pojawia się nabiał – np. 2 szklanki mleka, który można też zastąpić innym produktem mlecznym, takim jak jogurty naturalne, kefiry.

Mięso

Dwa najwyższe szczeble to produkty, których często nadużywamy – mięsa. Warto, aby zamiast czerwonego mięsa, które powinniśmy jeść sporadycznie, pojawiały się w diecie nasiona roślin strączkowych, ryby, jaja, chude mięso. Ma to znaczenie szczególnie w unikaniu spożycia dużej ilości nasyconych kwasów tłuszczowych.

Tłuszcze

Najwyżej znajdziemy tłuszcze. Warto zwrócić uwagę na to, jakie tłuszcze wybieramy – raczej odradza się spożywanie dużej ilości tłuszczów zwierzęcych. Warto zastępować je tłuszczami roślinnymi – np. olej rzepakowy, oliwa z oliwek.

Wielcy nieobecni piramidy

Na marginesie warto wspomnieć o tym, co warto eliminować z diety. Są to cukier, słodycze, (które można zastąpić owocami) oraz sól (aby jedzenie było smaczne, można wykorzystać zioła). Należy pić wodę (ok. 1,5 litra dziennie).

Na ekranie komputera udostępniamy

Piramidę żywienia i aktywności dla dorosłych

i prowadzimy dyskusję zadając pytanie:

- Jakie różnice zauważasz między piramidami?

Wegetarianizm

Nauczyciel zadaje pytania:

1. Co to znaczy, że ktoś jest wegetarianinem? – burza mózgów.
2. Czy dieta wegetariańska jest zdrowa? – burza mózgów.

Na ekranie udostępniamy piramidę dla wegetarian i omawiamy wspólnie, co się znajduje, a czego nie ma w piramidzie wegetariańskiej?

Piramida vegetarian:

Na zakończenie dzieci z pomocą nauczyciela próbują ułożyć zdrowy, dzienny jadłospis.

Podsumowanie zajęć:

Nauczyciel dokonuje podsumowania zajęć i podaje poniższe zalecenia.

Przedstawienie 10 zaleceń zdrowego stylu życia:

1. Jedz regularnie 5 posiłków i pamiętaj o częstym piciu wody oraz myj zęby po jedzeniu.
2. Jedz różnorodne warzywa i owoce jak najczęściej i w jak największej ilości.
3. Jedz produkty zbożowe, zwłaszcza pełnoziarniste.
4. Pij co najmniej 3-4 szklanki mleka dziennie (możesz je zastąpić jogurtem naturalnym, kefirem i – częściowo – serem).
5. Jedz chude mięso, ryby, jaja, nasiona roślin strączkowych oraz wybieraj tłuszcze roślinne zamiast zwierzęcych.
6. Nie spożywaj słodkich napojów oraz słodyczy (zastępuj je owocami i orzechami).

7. Nie dosalaj potraw, nie jedz słonych przekąsek i produktów typu fast food.
8. Bądź aktywny fizycznie co najmniej godzinę dziennie (ograniczaj oglądanie telewizji, korzystaj z komputera i innych urządzeń elektronicznych do 2 godzin).
9. Wypiaj się, aby Twój mózg mógł wypocząć.
10. Sprawdzaj regularnie wysokość i masę ciała.

Bibliografia:

<https://dietetycy.org.pl>

S. Bączyk, Ł. Szczęśniak „Wybrane problemy żywienia w wysiłkach fizycznych”
AWF Poznań

opracowanie Maja Korcz
nauczyciel doradca metodyczny
ODN Zielona Góra